

Energiklagenemnda
c/o RME

Deres referanse
202012537-4

Vår referanse

Dokka, 08.02.21

Klage på: «Vedtak om at kunder har krav på fritak fra installasjon av AMS-måler ved dokumentert vesentlig ulempe»

(Som RME bemerker har det blitt kluss i Brønnøysundregisteret i forhold til at VOKKS Nett AS byttet navn til Etna Nett AS. Endringen omfatter bare navn og ikke foretaks nr. I vår klage bruker vi Etna selv om formalitetene ikke er på plass ennå.)

Etna Nett AS klager på vedtaket med referanse 202012537-4, da vi mener dette ikke har dekning i gjeldende forskriftstekst. Unntaket RME viser til forutsetter at kundene skal legge fram dokumentasjon som nettselskapene ikke har rett til å kreve av sine kunder.

RME vedgår at teksten i forskriften er i tråd med vår tolkning, men de har lagt seg på en forvaltningspraksis som avviker fra teksten. Vi mener dette i seg selv er grunn god nok til at forvaltningspraksisen bør vurderes av Energiklagenemnda.

Hovedregelen i §4.1. er streng og entydig, med nettselskapet som pliktsubjekt. Unntakene er ikke like entydige, men også her er det nettselskapet som er subjekt, ikke kunden.

§ 4-1. Plikt til å installere AMS

Nettselskap skal i hvert enkelt målepunkt installere AMS.

Nettselskapene har ikke plikt til å installere AMS dersom:

- a. forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart,
- b. installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker.

Figur 1 Fra forskriften

RME forsvarer sitt vedtak med å vise til at §4.1.b ble utformet etter høringsinnspill i forkant av innføring av AMS i 2011, og at dette er grunnlaget for deres forvaltningspraksis.

dokumentere vesentlig ulempe ved installasjon. Isolert sett taler derfor ordlyden for at sluttbruker ikke kan kreve fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet.

Likevel taler intensjonen med bestemmelsen for en annen løsning.⁸ Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Hensikten var derfor å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en slik måler installert i egen bolig.

Figur 2 Fra RME sitt vedtak

En vurdering foretatt i 2011 er i dag foreldet, tatt i betraktning at den dokumentasjonen som §4.1.b krever, er sensitive personopplysninger som må vurderes i forhold Personopplysningsforordningen GDPR som kom i 2018.

For at nettselskapene skal kunne be kundene om legeattest, så må vi ha hjemmel for å be om, kunne lagre og bruke slike opplysninger. Det har vi ikke saklig grunn til å etterspørre, for å gjøre vår jobb, som primært er å bygge og drifte strømmettet.

Det medfører at i den grad §4.1.b tidligere ble brukt til å avvike ifra hovedregelen, så opphørte denne muligheten til avvik ved innføring av GDPR 25.5.2018.

Det er avgjørende for tilliten til forskriften, at konsekvensen også av avvik utredes, synliggjøres og begrunnes overfor partene. Det synes ikke RME å være opptatt av.

I forbindelse med innføring av AMS har det blitt brukt som argument, at dette er et tiltak som skulle bidra til at kundene skulle avregnet riktig og i tråd med sitt faktiske forbruk. Den logiske konsekvensen av en slik argumentasjon er at kunder uten AMS får feil regning. Det vil gjelde likt ved ny måler uten kommunikasjon, som ved gammel måler uten kommunikasjon.

At RME fortsatt i sitt vedtak omtaler strømmålere uten kommunikasjon som AMS målere, er lite tillitsvekkende.

Det stiller milliardprosjektet med AMS utbygging i et underlig lys.

Hva var hensikten med å bytte ut strømmålere som ikke tilfredsstilte forskriftens funksjonskrav i §4.2., med nye målere som heller ikke tilfredsstiller funksjonskravene?

Vedtaket pålegger ellers Etna Nett AS at vi innen 18.2.2021 må redegjøre for hvordan vi vil rette opp i det forskriftsbruddet som RME mener vi har begått.

Da Etna Nett er av den oppfatning at vi ikke har brutt forskriften, klager vi på vedtaket, og vil avvente klagebehandlingen, før vi gjør nye tiltak eller endrer praksis.

Det medfører at der vi fortsatt har gammel måler utplasser og kunden hevder å ha legeattest, så vil forbruket forbli umålt i forhold til gjeldende forskrift, slik det er i dag.

Hos kunder hvor vi har oppfylt vår plikt, og AMS måler er montert, men der kunden med henvisning til §4.1.b, ber om at måleren fjernes, så vil vi opprettholde måling i henhold til forskriften.

Kundene står selvfølgelig fritt til å bygge om sine elektriske anlegg, slik at vi kan plassere vår måler i et skap som er tilpasset kundens helse og behov. Flytting av selve måleren fra et skap til et annet, utføres kostnadsfritt for kunden.

Vi vil ellers påpeke at vårt brev av 15.10.2020 inneholdt flere prinsipielle problemstillinger som RME har valgt ikke å ta stilling til, men som vi fortsatt mener er relevante for saken. I stedet for å gjenta den argumentasjonen her, vil vi bare presisere at nevnte brev fortsatt ligger til grunn for vårt syn.

Ved å klage, ønsker vi å få slått fast at helsefaglige vurderinger som §4.1.b forutsetter, ligger utenfor nettselskapets kompetanse og ansvar å ta stilling til.

Med hilsen
ETNA Nett AS

Tom Ivar Knutsen
Nettdirektør

Gunnar Løkkebø
Kundesjef

VOKKS NETT AS
Postboks 160
2882 DOKKA

Vår dato: 28.01.2021
Vår ref.: 202012537-4
Arkiv: 634
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Catharina Hovind

Vedtak om at kunder har krav på fritak fra installasjon av AMS-måler ved dokumentert vesentlig ulempe

Reguleringsmyndighetene for energi (RME) har mottatt klager på at VOKKS Nett AS¹ (heretter VOKKS) vil installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet hos kunder som har dokumentert vesentlig ulempe ved installasjon gjennom en legeerklæring.

RME fatter vedtak om at VOKKS er forpliktet til å gi kunder som kan dokumentere vesentlig ulempe ved installasjon av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet, fritak fra installasjon av slik måler, jf. avregningsforskriften² § 4-1 andre ledd bokstav b.

Vedtak om retting

RME vurderer at VOKKS har brutt avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b. VOKKS skal gi sluttbrukere som søker om fritak, og kan dokumentere vesentlig ulempe ved installasjon av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet, fritak fra slik måler etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b. Vesentlig ulempe må dokumenteres gjennom erklæring fra lege eller psykolog.

VOKKS må innen 18. februar 2021 bekrefte til RME at dere vil følge opp, og redegjøre for hvordan dere vil følge opp deres kunder i tråd med RMEs vedtak, jf. avregningsforskriften § 9-1 andre ledd.

¹ VOKKS Nett AS informerer på sine hjemmesider at de byttet navn til Etna Nett AS den 3. desember 2020. Denne endringen er ikke registrert i Brønnøysundregisteret per 28.01.2021. RME forholder seg derfor til VOKKS Nett AS som juridisk person og pliktsubjekt.

² Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapenes nøytralitet mv. av 11 mars 1999 nr. 301 (heretter forkortet avregningsforskriften)

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



Bakgrunn for saken

RME har mottatt klager på at VOKKS har gitt kundene beskjed om at VOKKS vil installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet hos kunder som har dokumentert vesentlig ulempe ved slik installasjon gjennom en legeerklæring. Dere har informert kundene om at avregningsforskriften § 4-1 ikke pålegger dere å ta hensyn til at kunder kan dokumentere vesentlig ulempe gjennom en legeerklæring, men kun åpner for at nettselskapet ikke har en plikt til å installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet i slike målepunkt.

I brev av 9. oktober 2020 informerte vi VOKKS om at vi hadde mottatt klager på at dere ikke vil gi kundene fritak, og varslet at vi vurderte å fatte vedtak i saken. Vi vurderer at brevet oppfyller kravene til forhåndsvarsling etter forvaltningsloven³ § 16. Dere svarte oss 15. oktober 2020.

Innholdet i klagen og tilsvaret fra VOKKS

De fleste klagen RME har mottatt, gjelder installasjon av ny AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet. Enkelte har allerede fått installert en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet. Alle kundene har dokumentert vesentlig ulempe ved installasjon av AMS gjennom en legeerklæring. VOKKS ønsker likevel å installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet hos disse kundene.

Kundene er for det første uenige i at VOKKS har lov til å installere AMS med aktiv kommunikasjonsenhet hos dem, når de har en legeerklæring som dokumenterer at slik installasjon er til vesentlig ulempe for dem. De viser til at andre nettselskap tilbyr AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsenhet, og mener at VOKKS misbruker sin monopolmakt. Til slutt er de uenige i VOKKS sin påstand om at de kun kan innvilges fritak når AMS installeres, og ikke senere.

VOKKS mener avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b gir dere rett til selv å bestemme om dere vil gi kunder fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet, i tilfeller hvor kunder har dokumentert vesentlig ulempe ved slik installasjon gjennom en legeerklæring.

Dere hevder at avregningsforskriften § 4-1 bokstav b kun var ment som et midlertidig unntak. Dere mener at dere som nettselskap har en nøytralitets- og informasjonsplikt, og det er ikke mulig å gi kunder likeverdige tjenester dersom kundene selv kan bestemme om de vil ha automatisk avlesning eller ikke. Å godta legeerklæringer for fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet strider etter deres oppfatning også med energilovens⁴ og avregningsforskriftens formål⁵.

Til slutt viser dere til at kommunikasjonsdelen gjør elektrisitetmåleren til en AMS-måler, og at det ødelegger AMS-måleren å deaktivere eller fjerne kommunikasjonsenheten.

³ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (heretter forkortet forvaltningsloven).

⁴ Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (energiloven) § 1-2

⁵ Avregningsforskriften § 1-1



RMEs vurdering

RME vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken, og det som ellers er av betydning for å begrunne avgjørelsen i saken.⁶

Sluttbruker har krav på fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet

Hovedregelen er at nettselskapene skal installere AMS i hvert enkelt målepunkt.⁷ Nettselskapene har etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b likevel ikke en plikt til å installere AMS dersom «... installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker».

Det er slått fast gjennom forvaltningspraksis at dette gjelder helsemessig ulempe som må dokumenteres ved attest fra lege eller psykolog.

Spørsmålet er om nettselskapenes fritak fra plikten til å installere AMS, samtidig innebærer at sluttbrukeren har *krav* på fritak fra installering når vedkommende har oppfylt dokumentasjonskravet ved å fremlegge en legeerklæring.

Ordlyden i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b gir nettselskapet en rett til fritak fra å installere AMS. Samtidig sier den ikke at sluttbruker har et tilsvarende krav på fritak selv om de kan dokumentere vesentlig ulempe ved installasjon. Isolert sett taler derfor ordlyden for at sluttbruker ikke kan kreve fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet.

Likevel taler intensjonen med bestemmelsen for en annen løsning.⁸ Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Hensikten var derfor å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en slik måler installert i egen bolig.

Det følger også av bestemmelsens merknader at nettselskap så langt som mulig, *skal* tilpasse seg kundens behov.⁹ Et fritt skjønn for nettselskap til å installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet hos kunder som oppfyller dokumentasjonskravet, vil svekke formålet om å ta hensyn til nettkunder med særskilte behov.

Gjennom tidligere saksbehandling har RME ikke konkret tatt stilling til om et fritak for nettselskapet samtidig gir en tilsvarende rett til fritak for kundene. Likevel har vi i enkelte svar på henvendelser¹⁰ og under behandling av uenighetssaker¹¹ uttalt oss til støtte for at sluttbruker har krav på fritak ved dokumentasjon på vesentlig ulempe. I rundskriv av 6.oktober 2017, som gikk ut til alle nettselskapene, uttalte vi at det kun er «*kunder som påberoper seg at «installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker» kan kreve fritak fra kravet om AMS jf. § 4-1 bokstav b i AMS-forskriften.*». Vi har også fulgt opp dette ved å skrive i vedtak at «*[b]are personer som kan legge frem attest fra lege eller andre med samme myndighet kan kreve fritak for AMS.*».¹²

⁶ Jf. forvaltningsloven § 25

⁷ Jf. avregningsforskriften § 4-1 første ledd

⁸ Se NVE høringsdokument nr.1/2011 kapittel 3.10, NVE høringsdokument nr.7/2011 kapittel 1 og høringsdokument nr. 7/2011 RMEs merknader til § 4-1.

⁹ Se høringsdokument nr.1/2011 kapittel 3.10.

¹⁰ Saksnummer 201702171.

¹¹ Saksnummer 201709572, saksnummer 201833383 og saksnummer 2018 37355.

¹² Uttalt i saksnummer 201702171, 201709572, 201833383, 201837355, 201800785, 201834222, 201833505, 201801673, 201834137, 201839646, 201837496, 201835551 og 201901091. Lignende formuleringer er brukt i saksnummer 201832648, 201801433, 201706915 og 201702836



Etter RMEs oppfatning må særlig formålet med bestemmelsen tillegges avgjørende vekt. Det vil også være uheldig om nettselskapet etter eget skjønn selv skal beslutte om nettselskapet skal gi kundene mulighet til å få fritak. En slik tolkning kunne åpnet for svært ulik praktisering mellom ulike nettselskap.

Vi konkluderer derfor med at avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b gir kunden rett til å få fritak når det er dokumentert at installasjonen er til vesentlig ulempe for sluttbruker. Dette innebærer samtidig at nettselskapet får en plikt til å ikke installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet hos kunder som kan dokumentere vesentlig ulempe ved slik installasjon gjennom en erklæring fra lege eller psykolog.

VOKKS mener at fritaket etter i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b kun var ment å være midlertidig. RME bemerker at forskriftsbestemmelser gjelder frem til de blir endret eller opphevet. RME har ikke foreslått å endre eller oppheve avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b.

Fritaksmuligheten er ikke i strid med formålet til energiloven og avregningsforskriften

VOKKS viser til energilovens og avregningsforskriftens formål, og mener at det vil stride mot disse å godta legeerklæringer for fritak for AMS-måler.

Det følger av energiloven § 1-2 at den skal «... sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt». Avregningsforskriften § 1-1 sjette ledd sier blant annet at reglene om AMS skulle bidra til «... og økt mulighet for nettselskapet til å effektivisere driften».

Vi er enige i at det er viktig å installere AMS for å ivareta hensyn til en samfunnsrasjonell overføring av strøm og en effektiv drift av nettet. Likevel vurderer vi at energilovens og avregningsforskriftens formål nettopp er ivaretatt gjennom utformingen av bestemmelsen om plikt til å installere AMS i avregningsforskriften § 4-1. Hovedregelen sier at nettselskapet skal installere AMS i hvert enkelt målepunkt. Unntaksbestemmelsen ivaretar hensynet til berørte interesser, ved å legge til rette for at hensynet til private interesser, som belastning for kunden, i enkelte tilfeller kan veie tyngre enn hensynet til å installere AMS i alle målepunkt. Vi vurderer derfor at det ikke er i strid med energiloven og avregningsforskriftens formål at kunder har krav på fritak fra installering av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet der de kan dokumentere at slik installasjon er til vesentlig ulempe for vedkommende.

Kravene til nøytral opptreden er ikke til hinder for at enkelte sluttbrukere kan få fritak

VOKKS mener at det ikke er mulig å gi kunder likeverdig tjenester dersom kundene selv skal bestemme om de vil ha automatisk avlesning eller ikke. De mener derfor at fritaksbestemmelsen strider med kravet om nøytralitet etter avregningsforskriften § 8-1.

Det følger av avregningsforskriften § 8-1 at et nettselskap skal opptre nøytralt i enhver sammenheng overfor sluttbrukere. Reglene om nøytralitet skal blant annet sørge for at det ikke skjer usaklig forskjellsbehandling mellom sluttbrukere og kraftleverandører.

Krav om nøytralitet innebærer at nettselskapet blant annet skal behandle like tilfeller likt. RME gjør for ordens skyld oppmerksom på at det ikke er å anse som usaklig forskjellsbehandling å innvilge fritak til de som oppfyller vilkårene i regelverket, og å ikke innvilge fritak der hvor vilkårene ikke er oppfylt.



Nettselskapet har ansvar for å velge måleutstyr

VOKKS gir uttrykk for at kommunikasjonsdelen gjør elektrisitetmåleren til en AMS-måler, og at det er ikke mulig å deaktivere eller fjerne kommunikasjonsmodulen uten å ødelegge AMS-måleren.

Regelverket stiller krav om at nettselskapene skal installere AMS, men omfatter også bestemmelser om unntak fra hovedregelen. Dette betyr at enkelte kunder kan ha en elektrisitetmåler som ikke oppfyller øvrige funksjonskrav til AMS.

Unntaksbestemmelsen ble innført samtidig med bestemmelsen som gir nettselskapene en plikt til å installere AMS. Det er opp til det enkelte nettselskap å velge måleutstyr som kan ivareta både hovedregelen og unntaket. RME bemerker at andre nettselskap har løst dette ved å enten fjerne eller deaktivere kommunikasjonsenheten i elektrisitetmåleren. Dersom VOKKS har valgt måleutstyr der dette ikke er mulig, må VOKKS finne en annen løsning for måling hos de kundene som har rett til fritak.

RME bemerker for ordens skyld at sluttbruker ikke har krav på å få beholde gammel elektrisitetmåler.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket. Frist for å klage er 18. februar 2021. Klagen stilles til rme@nve.no For mer informasjon om hvordan dere klager, se orientering om rett til klage på siste side.

Med hilsen

Pia Roll
fung. seksjonssjef

Catharina Hovind
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

VOKKS NETT AS v/TOM IVAR KNUTSEN



Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.